

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési ár:	
Egész évre . . .	8 K.
Fél " . . .	4 " >
Negyed " . . .	2 " >
Egyes szám	16 fill.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Bátaszéken, Király-ut.**

Szerkesztő:
Joó Károly.

Kiadó:
Szélig Gáspár.

Hirdetési ár:	
Egész oldal . . .	20 K.
Fél " . . .	10 "
Negyed " . . .	5 "
Nyílttérnek sora 30 fill.	
Hirdetések a nyomdában is fölvetetnek.	
Kéziratok vissza nem adának.	

Közerkölcsök.

. minden ország támasza talpköve
A tiszta erkölcs, mely ha megvész,
Róma ledől s rabigába görbed.

Berzsenyi.

(K. B.) Az utolsó évtizedben négy államfőt öltek meg orozva s meggyilkolták a földnek egy ékességét, Magyarország királynéját. — Nap nap után olvasunk eseteket, hogy gyermekek szüleiket, szülők a gyermekeiket gyilkolják meg, nem ritkán, hogy a legszivetlenebb, a legállatiasabb módon halálra kínozzák. — Magas rangú közhivatalnok, kire az állam a jogrend fentartását bizta, az igazság mérlegére rátette a védenccé által áldozatul hozott érdekeket is. Egyeseknek pénzt kínálnak azért, hogy elvöket s mi ehhez a meggyőződés ereje által kötve van: becsületüket tagadják meg. Léha aszfalt-betyárok s az erkölcstelenység fertelmes posványában fetrengő hitvány kéjencek aljas szemtelenkedései miatt Budapest utcáira fiatal leányokat felügyelet nélkül bocsátani lehetetlen s Budapest e bűne már már átcsap a vidékre is.

Az erkölcsök ily rendkívüli eldurvulása mondhatnám az erkölcsi életben tapasztalható züllés kell, hogy gondolkozóba ejtse az emberiség azon részét, mely erkölcsi egyensúlyát még megtartotta s különösen azokat, kik hivatásuknál fogva a tömeg gondolkozás módjának irányítására befolyást gyakorolni hivatvák.

Aggódva keresem a vallásunknak az erkölcsökre szelidítő hatást gyakorló befolyását, keresem a vallások papjai működésének ered-

ményét a tiszta életet illetőleg és keresem a társadalmat, mely a társadalmi együttélés szabályainak, törvényeinek ily szertelen áthágásait csendes megadással türi.

A vallás befolyása és szolgálói működésének eredménye gondolatfuttatásom keretén kívül esik. De keresve keresem a társadalom lelkiismeretét, mely a társadalom biztonsága érdekében felocsudhatnék a közöny mélységes álmából, mondhatnám abból a tunyaságból, melylyel a közerkölcsök kérdését kezeli. Nemcsak az erkölcsi élet tisztaságának megóvása követeli parancsolólag ezen ébredést, de azon sajnálatos tapasztalat is, hogy a perversék és maradékaik szolgáltatják a legtöbb anyagot a büntető törvénykönyv büntető szakaszainak alkalmazásához és azon beigazolt tény, hogy az erkölcstelenséggel karöltve jár a közegészség hanyatlása és a vér tisztátalanságának veszedelme. Ezekkel pedig egy dolog a testi épség és a fajfentartás kérdése.

Rendkívül nagy vallási és nemzeti és általános emberi érdekek követelik a letargiából való felébredést.

Eszméljen a társadalom s kérje számon az ocsmány életűek kisdéd játékait s különösen a közéletben szereplők sáfárkodását, mert hisz ezek viselkedése kétszeres súlylyal esik latra.

A közéletben szereplő inkorrekt vagy erkölcstelen életű egyén nyilvánosságra jutott, tehát megbotránkoztatásra alkalmas s büntetlenül maradt szereplése a közvetlen megron-

táson kívül ki nem számítható bajt és veszélyt hord magában.

A tömegnek a kabátos ember iránti bizalmatlansága, ellenszenv és gyakran tapasztalható rosszakarata nagyrészen e komiszurak viselt dolgainak eredménye.

E bizalmatlanság és ellenszenv — rosszakarat nélkül is — kerékkötőként működik azután a vezetők legjobb szándéku munkálkodásánál és sokszor megbénítja a legeszményibb törekvést s lehetetlenné teszi a közjó előmozdítására irányzott legnemesebb terv végrehajtását.

A néplélek még nem romlott meg teljesen, a ragály a tömeget még nem fertőzte. Az a kiáltás, melyet a szerb királyi pár meggyilkolása után egy tüzérkapitány hallatott, mintegy igazolásául a borzalmas tett elkövetésének: „megkellett mutatnunk, hogy nem tűrünk bordélyházat a konakban“ s ennek nyomán a nép lelkében támadt megnyugvás igazolja, hogy a néplélekből az ősi jó még nem irtatott ki, még fogékony erkölcsi megkülönböztetésre s tehát bir fogékonysággal erkölcsi jóra és nemesre.

De ha idejekorán gátot nem emelünk, ha a társadalom — tisztos férfiak és gondos

anyak szövetsége — meg nem akadályozza a kör terjedését, ennek, ugy romboló következményeinek elhárítására később nem lesz meg az ereje s — maga is az idővel élve s a bünt hallgatásával istápolván — a kifogásolhatatlan jogosultsága sem. „Élteted és nevedet folyvást, ha takargatod a bünt“, írja Vergilius.

A példa pedig nagy erővel vonz. A tömeg — a lélekben szunyadó ősi jó dacára — akarátának fegyelmezetlensége, ebből folyó állhatatlansága s a kiépitetlen erkölcsi alap ingadozása következtében ugy szivja magába a gonoszság melegágyának, az erkölestelenségnek lelket öló mérgét, mint ahogy a tudatlan gyermek megeszi a halált hozó, de kívánatos farkascseresznyét. S a megmérgezett néplélek előtt Lucifer festette képek rajzanak a levegőben s eltűnik, sárba tiportatik minden tekintély, az állami és egyházi elöljárók, de magának az államnak s egyháznak tekintélye is.

A közerkölcs mai állása szerint nem tudok nemesebb, Istennek inkább tetsző, de egyuttal hazafiasabb dolgot, magát hazafiság és valóságosság tekintetében jobban megfizető tevékenységet képzelni, mint az ilyen vad-

TÁRCZA.

Nők a diplomáciában.

A nő a diplomáciában két minőségben szerepel, először mint nő, *puae et simple*, ki önállóan teljesít diplomáciai missziókat, és másodsor mint hitvese a diplomatának. Mi csak az utóbbiakkal kívánunk itt foglalkozni, — a mi nem azt jelenti, mintha a diplomata nő mint hitves, ki alá van rendelve férje-ura kényének és parancsának, kisebb érdemeket tudna szerezni, sőt ellenkezőleg: sok híres diplomatát ösmer a történet, kinek csak a neje volt okos és eszes.

Ezt a diszes sorozatot Dino hercegné nyitja meg, ki nem hiába volt Talleyrand herceg leánya, de ugylátszik atyja minden diplomáciai zsenialitását is örökölte. Ha fiunak születik vala, kétségkívül ismert volna a világtörténelem egy második Talleyrandot is; de így Dino herceg uram nem győzte középszerűségével nejeének minden tehetségét tőle kiemelhetően kiaknázni.

Már a házasság is híres diplomáciai fogás volt. A híres erfurti császári találkozáson történt, a hol

Talleyrand oly alaposan elárulta hatalmas urát, I. Napoleont, mikor ezt nyugodtan biztatta Spanyolország meghódítására, mialatt elkészítette Napoleon ellen a hetedik koalíciót, mely Wagramban majdnem győzött. Jutalmul a Napoleon számára kért orosz császári hercegnő helyett megkapta a saját lánya számára Dino herceget férjül, kit a háladatos cászár fényesen dotált erre a házasságra.

Dino herceg később londoni orosz nagykövet lett, de a nagykövetségi ügyeket — már mint az érdemlegeseket — neje vezette; és az orosz politika sokat köszönhet neki az angol világhódítás ellen vezetett sakkhuzásaiban.

A mult század sok ily szerepet játszó női diplomatát ismert, de már ekzotikus voltánál fogva is legérdekesebb a stockholmi török követ neje, ki férjét teljesen helyettesítette annak missziójában, és pedig daczára a szigoruan betartott keleti cikkeeknek, mely megtiltotta neki, hogy férfiak tanácskozásaiban résztvegyen. Hamar föltalálta magát, és a diplomaták nejeit hívta meg magához, kiknél azután férje politikai küldetését ügyesen érvényesítette.

Ilyen kimagasló női diplomata tehetségek még-

hajtásoknak nyesegetését, mint a társadalmi tisztességnek szembeállítását az erkölcsi elvetemedettség és emberi hitványságok ellen, a néplélek megrontására törekvők kiirtását s ezzel a becsület és erkölcs uralmának biztosítását.

Eszméljen a társadalom s lökje ki kebeléből a fekélyes lelkeket, mint a hogy a pásztor kiveri nyájából a rühes juhot. Kiválóképen pedig azok, akik társadalmi állásuknál fogva vezetésre, irányításra vannak hivatva, emelkedjenek föl érzéseikben, tekintsék az életet magasabb nézpontról, vetkőzzék le a gondolkozásban és cselekvésben a hétköznapiaságot, még ha ez önfeláldozást kíván is, mert hiszen minden erény azzal jár, nehogy az egyszeri pappal keljen mondaniok: „Csak arra hallgassatok, amit beszélek, de ne nézvétek, amit cselekszem“ és mert saját működési körében Eötvös szerint „valóban nagy csak az lehet, ki a népet lelkesítve emelni tudja.“

A magyar ipar diadala.

A szép jelszavaknak, a nemes buzdításoknak, melyekkel a magyar ipar ügyet lelkes hazafiak felkarolták, immár kétségtelen és szemmel látható fog-

sem képezik a diplomaták nejeinek tulajdonképpeni hivatását, — legalább általánosságban nem. Az igazi hivatásuk inkább társadalmi és minden ízében nőies.

A ki a diplomaták hitveseit közelebbről tanulmányozta, arra a meglepő megfigyelésre juthatott, hogy idegenben, távol hazájuktól vajmi ritkán olvadnak össze annak a nemzetnek társadalmával, a hova küldetésük szól: — diplomáciai nők mindig csak maguk közt kötnek szoros barátságot, vagyis például Bécsben a német birodalmi diplomata neje nem keresi barátságát az osztrák katonatisztek és arisztokrácia női társaságában, hanem inkább tart együtt az orosz, persa, sőt japán, kínai kartársnőjével, kik pedig ugyancsak ekzotikusabb világnézetnek hódolhatnak, mint ő maga.

Azonkívül megfigyelésre méltó, hogy a diplomácia hölgyei szorosán disztíngválnak maguk között, vajjon férjük hivatásos vagy amateur-diplomata-e? Az amateuröket — a dilletánsokat, kik csak czimzetes ranggal bírnak, és azok nejeit lehetőleg távol tartják intimitásuktól.

Egyébb jelenségek magából a távolságot nem ösmerő vándorló életükből folynak. Így például minden

natjuk van. A hazafias felpeszsdülésnek mutatkoznak már eredményei: a magyar ipar a kezdetleges szárnypróbálgatások után magas és biztos reptűnek bizonyul. A nagyközönség közömbössége megtört és maguk az iparosok nagy értelemmel, sőt művészettel és a mostoha viszonyokat leküzdő ambícióval ragadják meg a hazafiság szülte alkalmat, hogy szilárd, megingathatlan alapot teremtsenek a nemzetgazdaság egyik leghatalmasabb támaszának: az iparnak.

Aminő becses ennek az alapvető munkának a belértéke, oly dicséretreméltó annak külső dokumentálása, mely abban nyer kifejezést, hogy az ország különféle vidékein iparkiallitásokat rendeznek. Az iparnak ez diszére válik, mert komoly munka, alapos készütség és iparművészeti tehetség nyilatkozik meg e kiállításon. De az ipar tekintetén kívül még egy igen figyelemreméltó háttérök is van e kiállításoknak, nevezetesen az a körülmény, hogy ezáltal az egészséges decentralizáció eszméjét átplántálják a gyakorlatba. Eddig ugyanis csak országos iparkiallitásaink voltak, főleg a fővárosban vagy pedig kizárólag a legnagyobb vidéki városokban, az ipar és kereskedelem legelőkelőbb, legforgalmasabb góczpontjain. Most már a vidéki kiállítások szaporításával élénkséget, hatalmasabban lüktető életet adnak a kisebb vidéki városoknak. Az intelligencia, a törekvő tevékenység áldásaiból kiveszik e városok a maguk jól megérdemelt, őket megillető részüket és bebizonyítják, mily hathatósan járulnak hozzá a nemzeti munka, az összműködés nagy művéhez.

A zsolnai kiállítás csak az imént nyílt meg és ime nyomon követik most Szombathely, Zenta, Gyula

diplomáta nő nagy szeretettel viseltetik a szőnyegek, a bambuszbutorok és egyéb disztárgyak iránt. Miért? Mert könnyen csomagolhatók és szállíthatók a földteke egyik feléről a másikra.

Különösen kitűnnek köztük végül a nyelvészek. Találkozik, ki mindazon nemzetek nyelvét megtanulja, a melyeknek országában tartózkodott, — némelyek tudnak folyékonyan arabul, törökül, oroszul, sőt — magyarul is. Létezik egy madame Vantier és egy madame Gantier, kik úgy beszélnek magyarul, mintha az alföldi rónán nevelkedtek volna.

De legelőször kellett volna említeni a diplomata nőket mint hősnőket. Ilyenek voltak és lesznek mindig, de kevesen fognak túltenni az osztrák miniszterresidens nején, Pekingben, a ki tudvalevőleg rendes nehéz, fenyegető viszonyok közt, az egész kínai támadás alatt, élén állt az általa szervezett védelmi kórháznak, miért ő Felsőge ki is tüntette.

L. K.

és Debreczen ipari kiállításaiakkal, melyeken a magyar ipar igazán bámulatos haladásáról lehet meggyőződést szerezni.

Örvendetes jelenség ez, mert a kiállítások újabb időben nagy közgazdasági jelentőségre vergődtek, amennyiben céljuk az emberi tevékenység eredményeit szűkebb, könnyen áttekinthető hely közé szorítva, egymás mellé állítva bemutatni és így alkalmat nyújtanak értékes tapasztalatok szerzésére.

A kiállítások anyagi és szellemi, nemzetgazdasági és erkölcsi, kereskedelmi és szorosán véve ipari tekintetekben tagadhatlanul nagy befolyást gyakorolnak a nép jóllétére; a haladás utmutatói, az emberek produktio tevékenységének fokmérői. Fejlesztik az izlést, megkönnyítik az összehasonlítást és tájékoztatnak arról az irányról, melyet az iparművészet újabb követ. A fogyasztó oly választékot talál a kiállításokon, mint sehol másutt; megösméri az újdonságokat, miáltal fokozódik a kereslet, a vételkedv. Az ipar gazdasági és technikai fejlődését nagyban előmozdítják a kiállítások, mert az iparművészet regenerációjának kezdeményezői.

Mint hogy tehát — erkölcsi tekinteteken kívül — a kiállítások fellendítik a forgalmat és alkalmat nyújtanak újabb összeköttetések létesítésére, feltétlenül jelentékenyebb arányokat ölt azoknak a vidéki városoknak ipari élete, melyekben kiállítások rendeztetnek.

A vidéki iparosok megelégedéssel tekinthetnek kiállításaiakra. Alapos munkát végeztek; nem kell szégyelniük magukat a külföld előtt. Bármelyik külföldi megsemmisítheti a kiállításokat, a dicséreten kívül alig mondhat más kritikát.

Egy nagy igazság bontakozik ki, egy megszívlelendő tanulság hámlik ki e tényből a nagyközönség részére; sőt több: egy teljesíthetetlenül nem maradható parancsot ad e tény a magyar fogyasztóknak, azt, hogy vásároljunk hazai iparcikkeket, mert van olyan jó a magyar ipar, mint a külföldi és nem szereti hazáját, a ki külföldről vásárol, ha idehaza is épp oly jót, sőt jobbat is kaphat!

„Támogassuk a hazai ipart, mert ez hazafiui kötelesség!” mondottuk eddig. Most már hozzátehetjük: „Lássátok, a mit idehaza vásároltok, megfelel az teljesen úgy, mint a külföldi iparcikk, de olcsóbb; a magatok érdekét is véditek tehát, ha támogatjátok véreiteket!”

Ennek a bebizonyítására jók azok a kiállítások, melyek az ország különféle pontjain rendeztetnek s látjuk, hogy e nagy feladatnak, melyre vidéki iparosaink vállalkoztak, derekasan meg is feleltek.

A siker nem fog elmaradni, mert el nem maradhat. Nem lehet, hogy a magyar ellensége legyen a magyarnak és nem lehet, hogy sokszor rossz, selejtes külföldi portékát, melyet nagygaru bőbeszédűséggel és a legagyafurtabb csalafintasággal ránk tukmálnak, csak

azért vásároljunk, mert ezáltal iparos polgártársainknak és önmagunknak kárt okozunk.

Nem egyebek tehát a fényesen sikerült iparkiállításaink, mint annak a nemes buzdításnak praktikus szószólói, hogy: „Támogassuk a tökélyre emelkedett hazai ipart és tartsuk távol magunktól a külföldit, mely élősdi módjára szívja vérünket!”

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Panaszkérvény a m. kir. közigazgatási bírósághoz.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága a folyó évi 2067. számú határozatával kimondotta, hogy a Bátaszék község 1902. évi iskolai alapvagyon számadásánál mutatkozó 925 K. 59 fill. tőke és kamatai, valamint az 50 K. 82 fill. pénztári maradvány, mint szintén a 330 K. 40 fill. kinlevő hátralék a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 9356/902. számú határozata értelmében a nevezett miniszterium segéd hivatalához azonnal beterjesztendő. Mint hogy ezen közigazgatási bizottsági határozat Bátaszék község, mint iskola főntartóra fölötté sérelmes, Joó Károly, lapunk felelős szerkesztője panaszkérvénnyel járult a m. kir. közigazgatási bírósághoz, hol az említett közigazgatási határozatnak hatályon kívül helyezését kérelmezi. Mert a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumnak ugyanis azon rendelkezésére, hogy az iskolai alapvagyon ingatlanainak örökáron való eladásából, ugyszinte az iskolai alapvagyon tulajdonát képező erdők faállagának letarolásából befolyó vételárak, valamint a számadási kivonatok felülvizsgálása során megtéríteni rendelt összegek behajtásuk esetén a vallás- és közoktatási miniszterium segédhivatalába beszállítandók: Bátaszék községre semmi esetre nem vonatkozhatik. Bátaszék község iskolai alapvagyonának állagában 1902. év folyamán semmiféle változás nem történt, tehát ily természetű követelése nincsenek. Az alapvagyonot ingatlan birtokok képezik, a melyeknek bérjövedelme, tetemes községi pótdadóval kiegészítve, a községi iskolák főntartására lesz fordítva. Ha ezen bérjövedelem átszámolásánál pénztári maradvány és a bérköveteléseknél kintlévő hátralék mutatkozik, ez

semmi esetre sem olyan természetű, hogy abból állampapírokba elhelyezendő tőke léte-sitessék. A község 32% iskolai pótdót fizet, tehát ezt a hátralékos követelések és időközi maradványok elvonásával fokozni, engedni egyenesen bűn lenne. Bátaszék község a jelenlegi súlyos adózási viszonyok között ezen látszólagos megtakarítást nem gyakorolhatja, mert 79%-os községi pótdó mellett minden fillér felhasználására szüksége van. A 925 K. 59 fill. gyümölcsöző tőke néhai Hofmeiszter János, Gárdik József és Oppelt Márton volt bátaszéki lakosoknak oly kikötéssel tett hagyományát képezi, hogy ezen hagyományok örök időkre fent tartandók és szegény gyermekek jutalmazására csakis a kamatok használhatók fel. Ezen tőke összegnek levonása annyiban szintén sérelmes, hogy a bátaszéki kerületi takarékpénztár a legmegbízhatóbb pénzügyintézetek egyike, a hol eme tőke összegnek veszélyeztetése teljesen kizártnak tekintendő és így kívánatos, hogy eme tőke kezelésénél Bátaszék község önrendelkezési joga érintetlenül fentartassék.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban „az áldozat“ című hírtünkbe félreértésre okot szolgáltatható hiba csuszott be. A sikkasztóról irván tévesen többes számot használtunk, holott közleményünket világosan azzal a céllal tettük közzé, hogy a mennyiben a kár sikkasztásból származik, ez irányban egyedül a megszökött könyvelő a bűnös.

— **Mulatságok.** A bátaszéki tanuló ifjuság ugyancsak kivette az osztályrészét az idei szünidő nyári táncmulatságokból. Rövid időn belül ugyanis két ízben is rendezett táncvigalmat. Az elsőt, melynek tiszta bevételét a „Polgári Casino“ könyvtára javára adta a lelkes ifjuság, f. hó 8-án, a másodikat pedig, melynek gondos rendezését Zaun M. tánc-tanító vállalta magára, 15-én az „Arany Naphoz“ címzett nagyvendéglő disztermében tartották meg. Mindkettő fényesen sikerült. Reggeli 7 óráig vigadtak a vidám ifjak vidéki vendégeikkel, kitűnő borok, izletes ételek, jó zene mellett.

— **Tüzeset.** Hétfőn este $\frac{1}{4}$ 9 órakor K. Varga István alsónyéki gazda asztagba rakott buzája esett martalékul a lángoknak. Mindössze 125 kereszt buza égett le. Az égő asztag közvetlen szomszédságában evő 100 keresztből álló zabasztag kigyuladását egy-észt a csendes idő, másrészt Ösztraicher Sámuel

alsónyéki kereskedő, Récsei Rezső decsi tanító és Szániel Gyula urak áldozatkészsége, fáradságteljes mentőmunkálata, gátolta meg. Minthogy a könyelmű gazda gabonaneműjét biztosítani elmulasztotta, kára 298 korona 75 fillér.

— **Lódíjazás.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium és Tolnavármegye közönségének anyagi támogatásával Tolnavármegye lótenyésztési bizottsága folyó évi szeptember hó 6-án d. e. 10 órakor Hőgyészen lódíjazást rendez. Díjaztatnak: I) Tenyészkanca csikóval és pedig: 1 drb. 200 K., 2 drb. 100 K., 5 drb. 60 K., 7 drb. 40 K., és 16 drb. 20 koronás díj kerül kiosztásra. II. 3 éves saját tenyésztésű kanca csikók. (Fedeztetési jegy vagy községi bizonyítvány előmutatandó.) kiosztatik: 1 drb. 150 K., 1 drb. 100 K., 2 drb. 60 K., 3 drb. 40 K., és 5 drb. 20 koronás díj. A 3 éves csikók külön csoportban vezetendők elő. A bíráló bizottság elnöke: Apponyi Géza gróf. Tagjai: a nagyatádi osztályparancsnok, illetőleg helyettese, továbbá Sztankovanszky János, Csapó Dániel, Pesthy Mór, Bernrieder László, Jeszenszky Andor, Bernrieder János urak. Felszólíttatnak a vármegye lovasgazdáit, hogy a lódíjazásra tenyészlovaikat minél nagyobb számban vezessék elő. Szegzárdon 1903. évi augusztus hó 12-én A lótenyésztési bizottság nevében: Apponyi Géza gróf, elnök.

— **Tanítói közgyűlés.** A tolnamegyei ev. ref. egyházmegyei néptanító-egyesület folyó hó 14-én szegzárdon tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő is részt vett. A közgyűlést Székely Géza gerjéni lelkész imával nyitotta meg. Az elnöki jelentést Müller Imre alelnök terjesztette elő. A közgyűlésnek igen tanulságos és érdekes pontja volt Tantó Imre kölesdi tanító gyakorlati tanítása a phonomimikai módszerről, melynek alapján 2—3 hónap alatt bármely gyermeket meg lehet tanítani olvasni Molnár István tanító szabad előadást tartott a gazdasági ismétlő iskolák nagy fontosságáról. Még Bocskár Ferencz alsónyéki tanító felolvasása következett, mire folyó ügyek elintézése után megajtották a tisztújítást Elnökké Müller Imre eddigi alelnököt választották meg.

— **Elismerés.** A pécsi egyházmegyei főtanfelügyelő Kiss Béla István öcsényi róm. kath. tanítónak a mult tanévben kifejtett buzgalmaért és sikeres működéséért elismerését fejezte ki.

— **Hymen.** Göbelt János helybeli férfi szabó f. hó 15-én jegyet váltott Rikker Rózsikával Tolnáról.

— **Szökött eseléd.** A bátaszéki m. kir. the-resianumi alapítványi urodalom Uj-Berek pusztájáról Geren István paksi illetőségű kisbéres elszökött. Minthogy illetőségi helyén fel nem találták a központi járás főszolgabírája körözését rendelte el.

— **Elkobzott fegyver.** Schmidt Ádám báta-

széki mezőőr kétesövű vadász fegyverrel járt a kövesdi határban. A csendőr-járőr fegyver-igazolvány előmutatására hívta föl, mely fölhívásnak Schmidt eleget nem tehetett, mert ilyenek birtokában nem volt. Állítása szerint a fegyver Mihli Márton kövesdi lakosé, kitől kölcsön kérte, hogy a szőlőkbe tévedt kutyákat és baromfit vele lelője. A járőr a fegyvert elkobozta s a mezőőrt a szolgabírósnál följelentette.

— **Tolvaj suhancok.** Két megátalkodott tolvaj suhancot fülelt le a bátaszéki csendőrség. Az egyik Glük Ignác suszter inas Rudolf Károlynál, a másik Róth Péter borbély inas Schanczenbacher Tamásnál. Mind a kettő lopás miatt már bíróság előtt állt. Az előbbi az év folyamán Bekő Ferencz mészáros-tól lopott el 40 koronát, az utóbbi pedig ugyancsak az idén a lajvéri tejszövetkezet pénztárából esent el 4 koronát. A bíróság által rájuk mért enyhe büntetés nem javította meg a gaz fickókat, most ismét a bűn útjára léptek. Szent István nap estéjén beosontak Mező Julis koresmárosné szobájába, honnan a szekrény-fiókból 20 koronát emeltek el. A nagy rafinériával kieszelt s jól sikerült operáció után a két jómadár a pénznek nagy részét Szabó Julis bordélyházában elverte, de éppen a vig mulatozás okozta vesztüket, mivel a csendőrség figyelme rögtön rájuk terelődött. Elfogatásuk után a csendőrségnek ujonan beismerték tettöket. Följelentették a kir. járásbírósnál, hol hisszük, hogy elveszik méltó büntetésöket.

— **Elfogott csavargók.** A csendőrség Kaizer János morvaországi, Szurovy Zoltán kisbéri, Vogyerácky János pestmegyei, Havlice János csehországi és Szabó János vas megyei illetőségű dologtalan csavargókat elfogta s közbiztonság elleni kihágásért a szolgabírósnak átadta.

C S A R N O K.

Itthon.

Irtá: May R.

*Itthon vagyok végre. Hova szívem vonza.
Ujra visszatértem csendes kis lakomba
Annyi küzdés után:
Megpihenni békén — gondtalanul élvén,
Öledben, szent magány!*

*Messze idegenbe, távol falucskámtól
Kivettem a részem' a világ zajából,
Eleget szenvedek:
Üldött éltem sorsa, mint a gonosz anya
Mostoha gyermekél.*

*Csalódás kisére bérmerre vitt utam:
Hivék, de megcsaltak — nem mint a faluban —
Kétszínű emberek,
Hálátlan barátok — Isten átka rájok! —
Marák meg szívemet.*

*Büszke palotából, hol nincs érző kebel
Hozzád jövök, kunyhóm vérező szívemmel;
Ide, ide vágytam
E tündér-vidékre, hol ábrándim képe:
A lány és anyám van.*

*Itthon vagyok. Látom apámat, anyámat
Gyengéd szeretetét egy-két hű barátnak
Boldogan érzem,
S lelkem minden álma, szívem forró vágya:
A lányka mellettem.*

*Üdvözölve légy, kis ház, melyben születtem!
Forró hálakönyvek csillognak szememben,
Hogy újra láthatlak:
Isten megáldotta, ember elátkozta,
Düledező falak*

*Kertecskémbe rózsák — pirosak, fehérek,
Szerteszét virulnak száz tarka lepének
Játszi örömeire,
Árnyas fa ágán a piros vig madárka
Boldogsága: fészke.*

*Hejh, ha nékem ily kis meleg fészke lenne,
Párommal siriglan boldog lennék benne:
Dalra dalt költenék
S kertem virágával, legszebb rózsájával
Ékesítném keblét.*

T A N Ü G Y.

Iskolai értesítés!

A szegzárdi á. s. k. polgári fiúiskolában az 1903—904-iki tanévben a tanulók fölvétele szeptember hó 1—3 napján délelőtt 1—12-ig történik. A javító-és fölvételi vizsgálatok augusztus hó 31-én; a magánvizsgálatok pedig szeptember 4—5 napjain ejtetnek meg. A javító vizsgálatok díjmentesek, a fölvételi vizsgálatok után azonban tárgyanként 4 K. fizetendő. A beiratásra megállapított időn túl, szept. 15-éig a tanulók csak a késedelmet igazoló alapos ok mellett vétetnek föl.

A polg. isk. I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet be, ki életének 9. évét betöltötte és a népiskola IV. osztálya számára kiszabott tárgyakban elegendő jártassággal bír s ebbeli ismereteit bizonyítvánnyal, vagy fölvételi vizsgálat útján igazolja.

Első fölvételre a tanulók csak szülők vagy azok helyettesei kíséretében jelenhetnek meg s kötelesek születési-, újraoltási- és iskolai bizonyítványukat benyújtani. Iskolai illetékek: Beiratási díj 4 K., tandíj 16 K., könyvtári illetmény 1 K., nyomtatványok díja 1 K., hittanítási díj 4 K., franczianyelv oktatásért félévénként 10 K. A rendes illetékekből fizetendő a beiratáskor 18 K. 30 fill. és február 1-én 8 korona.

Tandijelengedésben részesülhetnek oly szorgalmas és jó magaviseletű tanulók, kik szegénységüket községi bizonyítvánnyal igazolják. Tanárok és tanítók mellőzhetik ezen bizonyítvány csatolását. Kérvényező csak a tanuló szülője, vagy annak helyettese lehet. A kérvényhez csatolandó az előző tanévről szóló bizonyítvány és egy évnél nemrégibb keletű szegénységi- vagy vagyontalansági bizonyítvány. A kérvény bélyegmentes ha hiteles szegénységi bizonyítvánnyal van ellátva, ellenkező esetben bélyegköteles. Vagyontalan szülők gyermekei tankönyvekben és egyéb taneszközökben is nyerhetnek segílyt, ha arra szorgalom és magaviselet által magukat érdemesítik.

Az igazgatóság figyelmezteti a t. vidéki szülőket, hogy gyermekeik szálláshelyeinek megválasztásában kellő utmutatással szolgál és szívesen ajánl megfelelő és megbízható szállást adó családokat.

Kelt Szegzárdon, 1903. augusztus hó 20-án.

Az igazgatóság.

NYILTTÉR.*

Viszonválasz.

Szám József a „Tolnamegyei Közlöny“ 34. számában „Válasz“ czim alatt azt írja, hogy nyílt felhívása elöl gyáván kitértem, a legközönségesebb revolver zsornalista módjára személyét támadtam, olyan dolgokat inputálva neki, melyek éppen oly kevés alappal bírtak, mint a tantestületét meggyanusító soraim. Továbbá azt mondja, hogy hazug állításaimat nem letagadta, hanem megczáfolta. Hát kérem distinguáljunk! Álnév alatt irni nem becstelen dolog. Így irnak legnagyobb publicistáink. Nem azokat utanozom, de mivel általános elfogadott szabály az, hogy álnév alatt is irhat az ember bármit, én is ugy cselekedtem. Annál is inkább, mert hiszen a *felelőség terhe alól kibujni ugy sem lehet.* Nem áll tehát, hogy Szám József nyílt fölszólalása elöl *gyáván* kitértem. Hogy milyen zsornalista vagyok, vagy, hogy egyáltalában zsornalista vagyok-e, azt éppen nem Szám József fogja elbirálni. A tantestületet én meg nem gyanusítottam. Ugy látszik Szám József nyelvteni ismeretei hiányosak, mert „tantestület“ általános értelemben nem anyagfőnév. Most pedig áttérek a dolog velejére. Melyek azok a hazug állításaim? Sorra veszem őket. Az-e, hogy ön is az igazgatóról azt állította, hogy az a tanügy kárára van? Ezt ön megczáfolta? Hát feleseléssel, szószátyárkodással gondolja ezt megczáfoltnak? Tessék bizonyítani, hogy nem állította! Elő azzal az eltűnt jegyzőkönyvvel! Lássuk, kik voltak az indítvány mellett, és kik ellene. Ha ártatlanságát bizonyítja, szörcsuhát öltök, s hamut szórok a fejemre. Vagy tán az az állításom hazug, hogy Ön az igazgatóságra aspirál? Ugy-e

*) A felelőség a beküldőt terheli.

nem? Mert hiszen ön tanuk előtt mondotta, hogy a bátaszéki tanítók közül egyedül csak Ön aspirálhat az igazgatóságra. Hogy minő jogon, azt nem keresem, nem firtatom, hogy személyeskedéssel ne vádoltassam. Vagy hazugság tán az, hogy ön a kötelességét nem teljesítette lelkiismeretesen? Ezt a vádat vitatkozással, szószaporitással elütni nem lehet. Még az iskolaszék sem rehabilitálhatja e súlyos vád alól, mert törvényeink szerint ez esetben egyedül az esküdtbíró adhat önnek elégtételt. S adni fog ha arra érdemes. Ám tessék, én ismételtén állítom, hogy ön hivatali kötelességét elhanyagolta, lelkiismeretlenül teljesítette, miáltal a közt ugy erkölcsileg, mint anyagilag megkárosította.

Bátaszék, 1903. augusztus 21.

Egy nem képviselő.

Felelős szerkesztő Joó Károly.

HIRDETÉSEK.

Ház eladás.

Egy nagyarányu lakóház a belvárosban, igen előnyös föltételek mellett olcsón eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Nyomtatványok raktára.

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdája ✻ ✻
 nyomtatványraktára ✻
 és papírkereskedése ✻

SZEGZÁRDON.

Papírkereskedés.

Sürgöny Blaskovits. Sokszorosán kitüntetve. Alapított 1887-ben.

Blaskovits Bátori Mihály

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet.

Szabadka, VII. ker., Erdő-sor 66. sz.

A főt. papságnak biboros hercegprimás ur ő emmentája 67,898. szám alatt és Tolnai Festetich Tasziló gróf ur ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek ur nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők és mómárványozóktól nyerte m.

Templomfestés stilszerint, gipsz márvány (stucco). Torony-keresztek aranyozása állvány nélkül. Templommeszelés, eső által le nem mosható. **Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.** Szegényebb egyházaknál 25% engedmény!

Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak.

Olajba oltárkép

magas cntm.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	220.—

Egy életnagyságu arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szobadisz, továbbá előnyös név- és születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál. — Ezeket az arcképeket bármilyen beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készítem el.

Nagysága	25×32	35×45	55×65	65×80	75×110	85×125	100×150
korona	18	25	40	55	95	120	180

Polichromozott fa-szobrok, aranyozott széllel

magas cntm.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—

10-10

Ruggyanta (gumi) gyártás meghonosítója

Schottola Ernő szőlészeti és borászati szaküzleté.
Budapest, Andrásy-u. 2.
 Legnagyobb raktár a szüreteléshez szükséges felszerelési cikkekben, szőlőzúzók, borsajtók, borszivattyúk stb.
Képes árlap ingyen.
 Utánnyomás tilos
ALAPITTATOTT 1872.

C. BIERSTEDT, X. A. DRESDEN.